

Összefoglaló a fogyasztó és vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól szóló 45/2014. (II.26.) Korm. rendeletről

Az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2011. november 22-én került kihirdetésre a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (fogyasztók jogairól szóló irányelv).

Az irányelv az eddiginél szigorúbb, előzetes tájékoztatási kötelezettséget ró a vállalkozásokra, amellyel, hogy az üzleten kívül és a távollevők között kötött szerződésekre vonatkozó előírásokat is módosítja. Egyúttal azt is tartalmazza, miszerint a tagállamoknak legkésőbb 2013. december 13-ig el kell fogadniuk azokat a nemzeti jogszabályokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az irányelvnek megfeleljenek. Ennek eredményeként kihirdetésre került 2014. február 26-án a Magyar Közlönyben a **fogyasztó és vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól szóló 45/2014. (II.26.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: Korm. rendelet), amely az irányelvhez hasonlóan jelentős változásokat rögzít a jelenleg hatályos előírásokhoz képest az említett fogyasztóvédelmi területeken. Épp ezért indokolt a módosítások fogyasztók számára történő bemutatása és részletes ismertetése.

I. Hatály

A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében rendelkezéseit a **fogyasztó és vállalkozás között kötött szerződésekre** (fogyasztói szerződések) kell alkalmazni. A jogszabály a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Úptk.) fogalmaira utal vissza ennek kapcsán, így az Úptk.-ból kell kiindulnunk a definíciók tisztázásakor. Az Úptk. 8:1. § (1) bekezdése értelmében fogyasztónak a szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körén kívül eljáró természetes személy minősül, míg szintén a jogszabályhely értelmében az a személy számít vállalkozásnak, amely szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körében jár el. Az Úptk.-ban meghatározásra került szűkítő értelmezés miatt így jogi személy fogyasztói minőségben már nem is köthet fogyasztói szerződést egy vállalkozással – így ilyen szerződések esetében nem kell alkalmazni a Korm. rendelet rendelkezéseit.

A Korm. rendelet 2. §-ában meghatározásra kerültek azok a további **kivételek**, amely szolgáltatások, illetve szerződéstípusok esetében nem alkalmazandóak a jogszabály előírásai. Így például nem terjed ki a rendelet hatálya a szociális szolgáltatásokra, a gyermekvédelmi alapellátásokra és szakellátásokra, az egészségügyi ellátásra, szerencsejátékokra, pénzügyi szolgáltatással kapcsolatos szerződésekre. Ugyanígy nem érvényesülnek a Korm. rendelet rendelkezései többek közt az utazási szerződésre, szállás időben megosztott használati jogára vonatkozó, és a közjegyző által okiratba foglalt szerződésre, az élelmiszer és egyéb mindennapi fogyasztásra szánt termékeknek a fogyasztó lakóhelyére, tartózkodási helyére vagy például munkahelyére történő gyakori és rendszeres szállítására vonatkozó szerződésekre. A kivételek kapcsán

lényeges még: az automata vagy automatizált üzlethelyiség útján kötött szerződések, valamint az elektronikus hírközlési szolgáltatóval nyilvános telefonállomás útján, annak igénybe vétele céljából kötött szerződések is kívül esnek a jogszabály hatályán.

II. Fontosabb fogalmak

A Korm. rendeletben egy sor olyan **új fogalom** került meghatározásra, illetve már létező definíció pontosításra, amelyre már régóta szükség volt a kiszámíthatóbb jogalkalmazás érdekében.

E szerint **távollevők között kötött szerződésnek** minősül azon fogyasztói szerződés, amelyet a szerződés szerinti termék vagy szolgáltatás nyújtására szervezett távértékesítési rendszer keretében a felek egyidejű jelenléte nélkül kötnek meg úgy, hogy annak érdekében a szerződő felek kizárólag távollevők közötti kommunikációt lehetővé tévő eszközt alkalmaznak. Ilyen eszköznek számítanak azok, amelyek alkalmasak a felek távollétében a szerződési nyilatkozat megtételére. Ennek alapján pedig a távollevők közötti kommunikációt lehetővé tévő eszköznek minősül például a címzett vagy a címzés nélküli nyomtatvány, a szabványlevél, a sajtótermékben megrendelőlappal közzétett hirdetés, a katalógus, a telefon, telefax és az internetes hozzáférést biztosító eszköz is.

A jogszabály a későbbiekben utal a **tartós adathordozó** fogalmára is: ez olyan eszköz, amely a címzett számára lehetővé teszi a neki címzett adatoknak az adat céljának megfelelő ideig történő tartós tárolását és a tárolt adatok változatlan formában és tartalommal történő megjelenítését. E szerint tartós adathordozónak minősül például a papír, az USB kulcs, a CD-ROM, a DVD, a memória kártya, a számítógép merevlemeze és az elektronikus levél.

Ugyancsak meghatározásra kerül az **üzlethelyiségen kívül kötött szerződések** fogalma, amely bővült a jelenleg még hatályos jogszabályi előírásokhoz képest. E szerint üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek minősül az olyan fogyasztói szerződés, amelyet

- a szerződő felek egyidejű fizikai jelenléte mellett a vállalkozás üzlethelyiségétől eltérő helyen kötöttek meg, vagy
- amelyre vonatkozóan a fogyasztó tett ajánlatot a vállalkozásnak úgy, hogy mindkét fél egyidejűleg jelen volt és arra a vállalkozás üzlethelyiségétől eltérő helyen került sor, vagy
- amelyet a vállalkozás üzlethelyiségében vagy távollevők közötti kommunikációt lehetővé tévő eszköz alkalmazásával közvetlenül azt követően kötöttek meg, hogy a vállalkozás - a felek egyidejű fizikai jelenléte mellett - személyesen és egyénileg kapcsolatba lépett a fogyasztóval a vállalkozás üzlethelyiségétől eltérő helyen, vagy
- amelyet a vállalkozás által szervezett olyan út során kötöttek meg, amelynek célja a termékek vagy szolgáltatások fogyasztó számára történő értékesítése vagy népszerűsítése.

Meghatározásra kerül továbbá az **üzlethelyiség**, mint fogalom jelentése is: e szerint bármely olyan ingatlan ide tartozik, ahol a vállalkozás állandó jelleggel folytatja tevékenységét, de azokat az ingó dolgokat is érteni kell alatta, ahol a kereskedő a tevékenységét szokásos

jellel fejti ki. A fentiek kapcsán még lényeges, hogy nem minősül üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek a vásáron, piacon és közterületen végzett értékesítő tevékenység.

III. A fogyasztói szerződésekre vonatkozó közös rendelkezések

A Korm.rendeletben meghatározásra kerülnek azok az új fogyasztóvédelmi előírások, amelyeket a hatálya alá tartozó összes szerződés esetében érvényre kell juttatni.

Telefonos kapcsolattartás és a fizetéssel összefüggő díj, a nem kért értékesítés esete

A fogyasztóknak a vállalkozással való könnyebb kapcsolattartása érdekében a jogszabály tartalmazza az **emelt díj alkalmazásának tilalmát**: ha ugyanis a vállalkozás a szerződéskötést követő kapcsolattartáshoz telefonos ügyintézészt biztosít, úgy a vele kapcsolatba lépő fogyasztót ezért emelt díj nem terhelheti. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltató ne számíthatná fel a fogyasztónak a hívás rendes díját.

Meghatározásra kerül továbbá az is, hogy a vállalkozás az adott fizetési mód igénybevételéért nem számíthat fel olyan díjat a fogyasztó számára, amely meghaladja a fizetési móddal összefüggésben felmerült és általa viselt költség mértékét.

Ismét a fogyasztói szerződések esetében érvényesül az az előírás, hogy a vállalkozás nem követelhet a fogyasztótól ellenszolgáltatást, ha olyan terméket értékesít vagy olyan szolgáltatást nyújt, amelyre nézve nem jött létre szerződés. Amennyiben pedig a kereskedő tesz ajánlatot a fogyasztónak, de ez utóbbi annak elfogadásáról vagy elutasításáról hallgat: nem lehet vélelmezni azt, hogy azt hallgatólagosan ezzel elfogadja.

IV. A hagyományos értékesítés, valamint a speciális értékesítési formák esetében érvényesülő előzetes tájékoztatási kötelezettség

A Korm.rendeletben meghatározásra kerültek egyrészt azok az előírások, amelyek csak és kizárólagosan a speciális értékesítési formák (távollevők között kötött szerződések, üzleten kívül kötött szerződések) esetében érvényesek, emellett azon további rendelkezések is, amelyek az ezektől eltérő, tehát hagyományos úton történő értékesítés esetén alkalmazandóak.

Mindkét esetben **szigorú, előzetes tájékoztatási kötelezettség** került meghatározásra a vállalkozások számára: az előírások ugyanakkor eltérnek a fentiek szerint az értékesítés hagyományos, valamint speciális formái esetében.

Szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettség – hagyományos értékesítés

Lényeges a tájékoztatási kötelezettség kapcsán, hogy már annak teljesítése módjára is előírást tartalmaz a jogszabály: azt világosan és közérthető módon kell megadni, még hozzá előzetesen, azaz a fogyasztó szerződési nyilatkozatának megtétele előtt.

A kötelező tájékoztatás köre meglehetősen széles körben került meghatározásra, így a jövőben a Korm. rendelet hatálya alá tartozó szerződések esetében a fogyasztóknak megfelelő információkat kell adni minden olyan információról, amelyek a termékkel-szolgáltatással kapcsolatos tudatos vásárlói döntés meghozatalához szükségesek.

Így a kereskedőnek többek közt **tájékoztatnia kell** a fogyasztókat az alábbiakról:

- a szerződés szerinti termék vagy szolgáltatás lényeges tulajdonságai,
- a kereskedő neve, székhelyének postai címe (telefonszám és elektronikus levelezési cím, ha ez utóbbiakkal is rendelkezik),
- az ellenszolgáltatás adóval megnövelt teljes összege, ha pedig ezt ésszerűen nem lehet előre kiszámítani, akkor ennek kiszámítási módja, illetve a további felmerülő költségek (például fuvardíj vagy postaköltség),
- a teljesítés feltételei (a fogyasztó számára lényeges információ lehet itt például a fizetésre, fuvarozásra, teljesítési határidőre és a kereskedő panaszkezelésére vonatkozó tájékoztatás),
- a kellékszavatossági, termékszavatossági kötelezettségről, valamint az értékesítés utáni szolgáltatások és a jótállás meglétéről, feltételeiről szóló információ.

Ez utóbbiak kapcsán fontos rendelkezés, miszerint a kellékszavatosság, termékszavatosság, jótállás fogalmáról úgy kell tájékoztatni a fogyasztót, hogy **világos és érthető** legyen számára az e fogalmak jelentése közötti különbség – ennek kapcsán a Korm. rendelet külön mellékletet tartalmaz, amelynek alkalmazásával e tájékoztatásnak a kereskedő eleget tehet.

A békéltető testületek ismertségének javítása érdekében emellett meghatározásra került, hogy tájékoztatást kell adni már előzetesen a **békéltető testületekhez fordulás lehetőségéről** és a vállalkozás székhelye szerint illetékes békéltető testület nevééről, valamint székhelyének postai címéről.

Természetesen nem várható el a hagyományos értékesítés esetében, hogy a fenti részletességű, előzetes tájékoztatás nyújtása mindig megelőzze a szerződéskötést – így a jogszabály azt is tartalmazza, hogy nem szükséges megadni azon információkat, amelyek az értékesítés körülményei alapján nyilvánvalóak. Emellett az előzetes tájékoztatási kötelezettség nem érvényesül a mindennapi élet szokásos szükségleteinek fedezése körébe tartozó kisebb jelentőségű olyan szerződések esetében, amelyeket a szerződéskötés időpontjában rögtön teljesítenek.

A speciális értékesítési formák esetében érvényesülő előzetes tájékoztatási kötelezettség

A speciális értékesítési formák esetében meghatározásra került ismét a tájékoztatás megadásának módja, miszerint azt **világosan és közérthetően** szükséges közölni a fogyasztóval. A távollevők között kötött szerződések, valamint az üzleten kívül kötött szerződések esetében hatványozottan igaz az, hogy a fogyasztó – épp az értékesítés speciális voltánál fogva – kevésbé van olyan helyzetben, amely a tudatos döntéshozatalhoz szükséges.

Ennek megfelelően a hagyományos kereskedelmi formánál még **szigorúbb tájékoztatási kötelezettség** érvényesül a kereskedők vonatkozásában: ez azt jelenti, hogy a hagyományos értékesítés esetében korábban említett információkat mind szükséges megadnia a kereskedőnek amellet, hogy egyéb tájékoztatási kötelezettség is terheli.

E szerint például már az alábbiakról is **tájékoztatni kell** a fogyasztót már a szerződéskötést megelőzően:

- a vállalkozás üzleti tevékenysége helyének postai címe, és annak a vállalkozásnak a postai címe, akinek a nevében eljár (ahová a fogyasztó panaszát címezheti),
- határozatlan időre vagy előfizetést magában foglaló szerződés esetében annak ténye, hogy az ellenszolgáltatás teljes összege a számlázási időszakra vonatkozó valamennyi költséget tartalmazza (ha a szerződés átalánydíjas, úgy az ellenszolgáltatás teljes összege egyúttal a teljes havi költséget jelenti),
- távollevők között kötött szerződés esetében a szerződés megkötéséhez alkalmazott, kommunikációt lehetővé tévő eszköz használatának díja, ha az emelt díjasnak minősül,
- a fogyasztót megillető, indokolás nélküli elállási és felmondási jog határideje, feltételei, elállási nyilatkozat-minta,
- a termék visszaküldésének költségei, ha azt a fogyasztónak kell viselnie, mivel a vállalkozás azt nem vállalta,
- a teljesítés megkezdését követően a szolgáltatás felmondása folytán a fogyasztót terhelő kötelezettségről szóló azon tájékoztatás, miszerint meg szükséges térítenie a vállalkozás ésszerű költségeit,
- adott esetben annak ténye, hogy a Korm.rendeletben meghatározásra került kivétel miatt a fogyasztó nem gyakorolhatja indokolás nélküli elállási-felmondási jogát,
- a fogyasztó kötelezettségeinek szerződés szerinti legrövidebb időtartama,
- a fogyasztó által a vállalkozás kérésére fizetendő vagy biztosítandó letét vagy egyéb pénzügyi biztosíték nyújtása és feltételei,
- ha a vállalkozás jogszabályi előírás vagy saját döntése alapján magára nézve kötelezőnek ismerte el valamilyen panaszkezelési mód vagy vitarendezési mechanizmus igénybevételét, úgy az ennek lehetőségéről és az ehhez való hozzáférés módjáról történő tájékoztatás.

Lényeges rendelkezés a fentiek kapcsán, hogy amennyiben a kereskedő nem ad tájékoztatást a fogyasztót terhelő valamennyi járulékos költségről, illetve azok fennálltáról, úgy **nem köteles a későbbiekben a fogyasztó ezeket megfizetni**. A tájékoztatási kötelezettség körében foglaltak továbbá minden esetben a szerződés részét képezik és csak akkor módosíthatóak, amennyiben a fogyasztó és a kereskedő erről kifejezetten megállapodtak.

A Korm. rendeletben meghatározásra került emellett az is, miszerint a vállalkozást terheli annak bizonyítása, hogy a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett.

V. A speciális értékesítési formák esetében meghatározásra került formai követelmények

Az előzetes tájékoztatás követelménye mellett a Korm. rendelet tartalmaz bizonyos további előírásokat is a speciális értékesítési formák esetében, amelyeket formai követelményekként nevesít. Lényegében itt azon kötelezettségeket tartalmazza a jogszabály, amelyek az írásos tájékoztatás, valamint a szerződés fogyasztónak történő átadására, illetve a szerződés megkötésének egyéb körülményeire vonatkoznak.

Üzlethelyiségen kívül kötött szerződések formai követelményei

Az **üzlethelyiségen kívül kötött szerződések** esetében a tájékoztatási kötelezettség körében megadásra szoruló információkat papíron kell a fogyasztóval közölni – e rendelkezéstől csak akkor lehet eltérni, ha a fogyasztó ebbe kifejezetten beleegyezik. Ugyanakkor ez esetben is tartós adathordozón szükséges a tájékoztatást a fogyasztó rendelkezésére bocsátani, méghozzá olvasó módon, világos és közérthető nyelvezettel.

Miután sor került a szerződéskötésre, a fogyasztónak át kell adni az aláírt szerződés másolatát vagy a szerződéskötés tényét papíron szükséges igazolni. Ismét a fogyasztó kifejezett beleegyezésekor lehet ettől csak eltérni: ekkor a visszaigazolás adására vonatkozó kötelezettséget más tartós adathordozó révén is teljesíteni lehet.

Tekintettel pedig arra, hogy a fogyasztó, ha kifejezetten beleegyezett a szolgáltatás teljesítésébe, úgy a szolgáltatás teljesítésének megkezdése után – nem tárgyi adathordozón nyújtott digitális tartalom esetében – a Korm. rendelet szerinti indokolás nélküli elállási-felmondási joggal már nem élhet, így a visszaigazolásba bele kell foglalni az említett nyilatkozattétel megtörténtét is.

Amennyiben a fogyasztó kifejezetten kéri azt, hogy a vállalkozás a szolgáltatás nyújtására irányuló szerződés teljesítését kezdje meg az indokolás nélküli elállási-felmondási jog gyakorlására nyitva álló határidő letelte előtt, úgy azt tartós adathordozón köteles a kereskedővel közölni.

Távollevők között kötött szerződések – formai előírások

A **távollevők között kötött szerződések** esetében a vállalkozás kétféle módon tehet eleget bemutatott tájékoztatási kötelezettségének: annak kifejezett közlésével vagy azzal, hogy azt elérhetővé teszi az alkalmazott, távollevők közötti kommunikációt lehetővé tevő eszköz segítségével.

Lényeges rendelkezés, hogy ha a távollevők között kötött szerződés a fogyasztó számára fizetési kötelezettséget keletkeztet, úgy erről még a fogyasztó szerződési nyilatkozatának

megtétele előtt kell tájékoztatást adni és fel kell hívni a fogyasztó figyelmét azon információkra, amelyek a szerződés lényegi elemeire vonatkoznak. Ez esetben a kereskedőnek arról is gondoskodnia kell, hogy a fogyasztó **kifejezetten tudomásul vegye**: nyilatkozata fizetési kötelezettséget von maga után. Ha ezt a nyilatkozatát a fogyasztó – például az interneten rendszeresen alkalmazott gyakorlat szerint – valamilyen gomb vagy hasonló funkció aktiválásával teheti meg, akkor pedig e gomb vagy funkció mellett könnyen olvasható, egyértelműen megfogalmazott üzenettel kell arról tájékoztatni, hogy fizetési kötelezettsége keletkezik. Amennyiben a vállalkozás ezt elmulasztja megtenni, úgy a fogyasztói szerződés **semmisnek** minősül. Mindezek mellett, a kereskedelmi célú internetes honlappal rendelkező vállalkozás köteles az esetleges fuvarozási korlátozásokat és az elfogadott fizetési módokat is feltüntetni – legkésőbb akkor, ha a fogyasztó megteszi szerződéses ajánlatát.

Léteznek természetesen olyan kommunikációs eszközök, amelyek nem teszik lehetővé azt, hogy a távollevők között kötött szerződések esetében megadásra szoruló kötelező tájékoztatást annak teljes terjedelmében tartalmazzák. Még ilyen esetben is, a szerződés lényegi elemeire vonatkozó információkat meg kell adni, ilyennek minősülnek többek közt a kereskedő adatai, illetve az indokolás nélküli elállási és felmondási jogról történő tájékoztatás.

Amennyiben pedig a szerződéskötésre nem az interneten, hanem **telefonon** kerül sor a vállalkozás kezdeményezésére, ez esetben a fogyasztót már a beszélgetés kezdetén tájékoztatni kell a vállalkozás nevééről, és arról, hogy a hívás szerződés megkötésére irányul.

Végül a távollevők között kötött szerződések esetében a fogyasztónak tartós adathordozón szükséges **visszaigazolást** adni a megkötött szerződésről: erre ésszerű időn belül, de legkésőbb a termék adásvételére irányuló szerződés esetén legkésőbb az átadáskor, szolgáltatásra vonatkozó ügylet esetben pedig legkésőbb a szolgáltatás teljesítésének megkezdésekor sor kell, hogy kerüljön. A visszaigazolásnak tartalmaznia kell az előzetes tájékoztatás körében meghatározásra került információkat (kivéve, ha azt a vállalkozás már a szerződés megkötése előtt megadta a fogyasztónak tartós adathordozón), valamint nem tárgyi adathordozón nyújtott digitális tartalom esetében annak tényét is, ha kifejezetten beleegyezett a szolgáltatás teljesítésébe.

VI. Indokolás nélküli elállási jog – felmondási jog

A Korm. rendeletben meghatározásra került, hogy az üzlethelyiségen kívül és a távollevők között megkötött szerződések esetében **tizennégy napon** belül indokolás nélküli elállási jog illeti meg a fogyasztókat. Amennyiben pedig a szerződés valamilyen szolgáltatás nyújtására irányul és a vállalkozás a teljesítést már megkezdte a fogyasztó kifejezett kérése alapján, úgy a fogyasztó indokolás nélküli felmondási joggal élhet.

Határidő

Az indokolás nélküli elállási vagy felmondási jog gyakorlására nyitva álló határidő kezdete megállapításának módja a **szerződés tárgyához** kapcsolódik.

Ha az termék adásvételére irányul, úgy a terméknek a fogyasztó vagy az általa megjelölt harmadik személy általi átvételétől kezdődik. Előfordulhat olyan eset is, hogy a szerződés nem egy, hanem több termék adásvételére szól, ez esetben az alábbi rendelkezések érvényesülnek:

- ha az egyes termékek szolgáltatása eltérő időpontban történik, úgy az utoljára szolgáltatott termék átvételének napja a mérvadó,
- több tételből vagy darabból álló termék esetén az utoljára szolgáltatott tétel vagy darab átvételének napját kell figyelembe venni,
- amennyiben pedig a terméket meghatározott időszakon belül rendszeresen kell szolgáltatni, akkor az első szolgáltatás napja irányadó a határidő számításakor.

Szolgáltatás nyújtására irányuló szerződés esetében pedig a szerződés megkötésének napjától kell számítani az indokolás nélküli elállási jog gyakorlására nyitva álló határidőt. A Korm. rendelet ugyanakkor rögzíti: a fogyasztó már a szerződés megkötésének napja és a termék átvételének napja közötti időszakban is élhet elállási jogával.

A tájékoztatás elmulasztásának jogkövetkezménye

Korábban már szó esett arról, hogy az indokolás nélküli elállási és –felmondási jog kapcsán előzetes tájékoztatási kötelezettség terheli a kereskedőt. Amennyiben ezt megsérti, úgy az említett tizennégy napos határidő **meghosszabbodik tizenkét hónappal**. Ha a vállalkozás időközben mégis megadja a fogyasztónak a tájékoztatást, akkor pedig a tájékoztatás közlésétől számított tizennegyedik napon jár le a határidő.

Az elállási jog – felmondási jog gyakorlásának módja

A fogyasztó az indokolás nélküli elállási és felmondási jogát **kétféleképpen** gyakorolhatja: egyrészt a Korm. rendelet melléklete által tartalmazott elállási nyilatkozat mintáját is használhatja, de megteheti elállását bármilyen, erre vonatkozó egyértelmű nyilatkozattal. Határidőben érvényesítettnek kell tekinteni már akkor is a jog gyakorlását, ha az említett nyilatkozat még a határidő letelte előtt elküldésre kerül. Ugyanakkor lényeges, hogy e körben a bizonyítási kötelezettség a fogyasztót terheli, miszerint nyilatkozatát megtette.

VII. A felek kötelezettségei az indokolás nélküli elállás/felmondás esetében

A kereskedő kötelezettségei

Amennyiben a fogyasztó határidőben áll el az üzleten kívüli vagy távollévők között kötött szerződéstől, úgy a vállalkozás haladéktalanul, de legkésőbb az elállásról való tudomásszerzésétől számított tizennégy napon belül **köteles visszatéríteni** a fogyasztó által megfizetett teljes összeget. E körbe tartozik a teljesítéssel

összefüggésben felmerült költség is, így például az, amely a fogyasztóhoz történő kiszállítással függ össze. Meghatározásra került továbbá a fogyasztónak visszajáró összeg megtérítésének **módja** is: annak meg kell egyeznie a fogyasztó által eredetileg igénybe vett fizetési móddal – ettől eltérni csak a fogyasztó kifejezett beleegyezése alapján lehet. Ugyanakkor ez esetben nem terhelheti semmilyen többletdíj, amely a más fizetési mód választásából fakad. Fontos megjegyezni azt is: a kereskedőt **visszatarthatja** egészen addig a kifizetett összeget, amíg a fogyasztó a terméket vissza nem szolgáltatta vagy kétséget kizárólag nem igazolta, hogy azt visszaküldte. Mivel a kettő esemény közül a korábbi időpontot kell figyelembe venni, ezért már elegendő annak igazolása is, hogy visszaküldésre került a termék: ez esetben nem tarthatja vissza a vállalkozás addig a fizetést, míg maga az árucikk megérkezik.

A fogyasztót az indokolás nélküli elállás/felmondás folytán terhelő kötelezettségek

A Korm. rendeletben részletesen meghatározásra kerültek azon kötelezettségek, amelyek a fogyasztót az indokolás nélküli elállási és felmondási jog kapcsán terhelik. A könnyebb átláthatóságért ezek külön táblázatokban kerülnek összefoglalásra.

A fogyasztó kötelezettségei az indokolás nélküli elállás jog gyakorlása esetében		
Kötelezettségek	Kivétel	Megjegyzés
A terméknek az elállástól számított 14 napon belüli visszaküldése.	A vállalkozás vállalta , hogy a terméket maga fuvarozza vissza.	Határidőben érvényesített a visszaküldés, ha a fogyasztó a terméket a határidő lejárta előtt elküldi.
A termék visszaküldésének közvetlen költségeit állja.	A vállalkozás vállalta e költségek viselését VAGY az üzlethelyiségen kívül kötött szerződéssel egyidejűleg a terméket kiszállították a fogyasztónak és az árucikk a jellegénél fogva postai küldeményként nem küldhető vissza (a vállalkozás viseli ekkor is a visszafuvarozási költséget).	-
Felel a termék jellegének, tulajdonságainak és működésének megállapításához szükséges használatot meghaladó használatból eredő értékcsökkenésért.	Nem felel a fogyasztó, ha a vállalkozás elmulasztotta tájékoztatni előzetesen az indokolás nélküli elállási jogáról.	-

Fontos tisztázni azt is: ha az üzlethelyiségen kívül kötött szerződéshez vagy a távollevők között kötött szerződéshez járulékos szerződés kapcsolódik, úgy az indokolás nélküli elállási vagy felmondási jog gyakorlása a járulékos szerződést is **felbontja** vagy megszünteti. Ez esetben a fogyasztó a vállalkozásnak a szerződés felbontásából vagy megszüntetéséből eredő kárát nem köteles megtéríteni, emellett ezzel összefüggésben tőle egyéb költség sem követelhető. A kereskedő további kötelezettsége ezzel kapcsolatosan, hogy a járulékos szerződésben részt vevő harmadik szerződő felet a fogyasztó elállásáról vagy felmondásáról haladéktalanul köteles értesíteni.

A fogyasztó kötelezettségei az indokolás nélküli felmondási jog gyakorlása esetében		
Kötelezettség	Alapja - mértéke	Kivétel
Elszámolási kötelezettség a már teljesített szolgáltatások ellenértéke kapcsán.	A szerződésben megállapított ellenszolgáltatás adóval növelt teljes összeg arányosítva.	A fogyasztó bizonyítja, hogy a teljes összeg túlzottan magas → az arányos összeget a szerződés megszűnésének időpontjáig teljesített szolgáltatások piaci értéke alapján kell kiszámítani
A szolgáltatás nyújtására irányuló szerződés teljesítésének a vállalkozás részéről felmerült teljes vagy részleges költségeinek viselése.	A felmerült költségek mértéke.	A vállalkozás nem tájékoztatta a fogyasztót megfelelően az indokolás nélküli felmondási jogáról vagy arról, hogy a részéről felmerült ésszerű költségeket a fogyasztó köteles állni VAGY a fogyasztó nem kérte a szolgáltatás teljesítésének megkezdését a felmondási jog gyakorlására nyitva álló határidő lejárta előtt.
A nem tárgyi adathordozón nyújtott digitális adattartalom szolgáltatásának vállalkozás oldaláról felmerült teljes vagy részleges költségeinek viselése.	A felmerült költségek mértéke.	A fogyasztó nem adta kifejezett, előzetes beleegyezését ahhoz, hogy a teljesítés már az indokolás nélküli felmondási jog gyakorlására nyitva álló határidő lejárta előtt megkezdődjön vagy ha beleegyezését adta, de egyidejűleg nem nyilatkozott arról: tudomásul veszi, hogy elveszíti az indokolás nélküli elállási jog gyakorlásának lehetőségét. A vállalkozás elmulasztotta teljesíteni a szerződés kapcsán előírt visszaigazolási kötelezettségét.

Fontos megjegyezni azt, hogy a fenti két táblázatban említett költségeken és kötelezettségeken felül a fogyasztótól **nem követelhető** egyéb olyan költség vagy kötelezettség teljesítése sem, amely abból ered, hogy gyakorolta indokolás nélküli elállási vagy felmondási jogát.

VIII. Az indokolás nélküli elállási-felmondási jog alóli kivételek, hatósági eljárás - hatálybalépés

A Korm. rendeletben meghatározásra került több olyan **kivétel** is, amelynek esetében nem illeti meg a fogyasztót az indokolás nélküli elállás és felmondás joga. Így nem gyakorolhatja e jogát a szolgáltatás nyújtására irányuló szerződés esetében a szolgáltatás egészének teljesítését követően akkor, ha a vállalkozás a teljesítést a fogyasztó kifejezett, előzetes beleegyezésével kezdte meg és a fogyasztó tudomásul vette: ennek folytán elveszíti felmondási jogát. Szintén a kivételek közé tartoznak azon termékek vagy szolgáltatások, amelyek ára, illetve díja a pénzpiac ingadozásától függ és a vállalkozásnak arra nincsen befolyása. Nem gyakorolható továbbá az olyan nem előre gyártott termékek esetében sem, amelyeket egyértelműen a fogyasztó utasítása alapján vagy kifejezett kérésére állítottak elő, vagy olyan termék esetében, amelyet a fogyasztó személyére szabtak. A kivételek közé sorolja a Korm. rendelet a romlandó vagy minőségét rövid ideig tartó termékeket, valamint az olyan zárt csomagolású termékeket, amelyek egészségvédelmi vagy higiéniai okokból már nem küldhetőek vissza az átadást követően, a felbontás után. Ide tartoznak azon vállalkozási szerződések is, amelyeknél a vállalkozás a fogyasztó kifejezett kérésére keresi fel a fogyasztót sürgős javítási vagy karbantartási munkálatok elvégzése céljából. Ugyancsak nem gyakorolható az indokolás nélküli elállási jog lezárt csomagolású hang-, illetve képfelvétel, valamint számítógépes szoftver példányának adásvétele tekintetében, ha az átadást követően a fogyasztó a csomagolást felbontotta. A hírlap, folyóirat és időszakos lap kapcsán, a nyilvános árverésen megkötött szerződések esetében, illetve a nem tárgyi adathordozón nyújtott digitális adattartalom tekintetében sem gyakorolható például e jog akkor, ha a vállalkozás a fogyasztó kifejezett, előzetes beleegyezésével kezdte meg a teljesítést és a fogyasztó e beleegyezésével egyidejűleg nyilatkozott annak tudomásul vételéről, hogy a teljesítés megkezdését követően elveszíti e jogát.

Meghatározásra került a jogszabályban az is, hogy a **tájékoztatási kötelezettség megsértése esetén** a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvényben foglalt hatóság jár el az ott meghatározott szabályok szerint. A szerződéskötést követő telefonos kapcsolattartásra vonatkozó, emelt díj alkalmazásának tiltására vonatkozó rendelkezés betartását pedig a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzi. A Korm. rendelet előírásai **2014. június 13-án lépnek hatályba**, rendelkezéseit csak azokra a szerződésekre kell alkalmazni, amelyek a hatálybalépését követően kerülnek megkötésre. A hatálybalépéssel egyidejűleg pedig hatályát veszti az üzleten kívül fogyasztóval kötött szerződésekről szóló 213/2008. (VIII.29.) Korm. rendelet, valamint a távollevők között kötött szerződésekről szóló 17/1999. (II.5.) Korm. rendelet: értelemszerűen ezek előírásai még érvényesek azon jogügyletek esetében, amelyek 2014. június 13-a előtt kötöttek meg.

A Korm. rendeletet tartalmazó Magyar Közlöny [ide kattintva tekinthető meg](#), a fogyasztók jogairól szóló irányelv pedig [itt érhető el](#).

Budapest, 2014. március 7.

Dr. Baranovszky György
ügyvezető elnök
Fogyasztóvédelmi Egyesületek
Országos Szövetsége